

YMPÄRISTÖ JA OIKEUS

Uutiskirje 1/2006

Suomen Akatemian ja Joensuun yliopiston julkaisu

Sisältö

*Joustavat ympäristönormit
turvaavat päätöksenteon
legitimiteettiä*

2

*Maankäyttökongfliktien
sovittelun mahdollisuudet*

3

*Pitkäjänteisyys ja
joustava asenne edistävät
monitieteisyyttä*

3

*Tieteelliset julkaisut
Ympäristö ja oikeus -
tutkimusohjelmassa*

4

*Tulevat väitökset
ja tapahtumat*

4

Tutkimusohjelma edistää ympäristötutkijoiden verkottumista

Suomen Akatemian Ympäristö ja oikeus -tutkimusohjelmassa työskentelee yhteensä 45 tutkijaa seitsemässä hankkeessa. Ohjelmassa tutkitaan muun muassa ympäristöohjauksen vaikutuksia, kansalaisten osallistumista ympäristöpäätöksentekoon, ympäristökongfliktien hallintaa ja ympäristöohjauksen muuttuvia ohjauskeinoja.

Keskeisenä tavoitteena on lisätä ympäristötutkijoiden vuorovaikutusta ja löytää yhteistyön kautta uusia näkökulmia ympäristökysymyksiin. Ohjelmassa panostetaan erityisesti tulevaa yhteistyötä pohjuttavan sosiaalisen pääoman rakentamiseen eri alojen ja eri yliopistojen tutkijoiden välille. Tutkijoiden välistä verkottumista edistetään tapahtumilla, joista valtaosa on avoimia myös ohjelman ulkopuolisille tutkijoille ja muille ympäristöalan toimijoille.

Tutkimusohjelma käynnistyi maaliskuun

alussa 2005 Joensuussa järjestetyllä avausseminaarilla, johon valtaosa ohjelman tutkijoista osallistui. Tämän jälkeen tutkimusohjelmassa on järjestetty viisi avointa kansallista ja kansainvälistä seminaaria sekä yksi sidosryhmille tarkoitettu ajankohtaispäivä. Lisäksi ohjelma on osallistunut yhteistyötahojensa kanssa kahden tapahtuman organisointiin. Tutkimushankkeet ovat järjestäneet jo yli 30 sisäistä tilaisuutta.

Tässä uutiskirjeessä kerrotaan tiivistetysti keskeistä antia tutkimusohjelman käynnistysvaiheen tapahtumista ja keskeisistä tähänastisista tuloksista. Uutiskirje ilmestyy jatkossa kaksi kertaa vuodessa.

Toivon tämän uutiskirjeen osaltaan toimivan linkkinä tutkimusohjelman ja muiden monitieteisen ympäristötutkimuksen kehittämisen kiinnostuneiden välillä. Tutkimusohjelman koordinaatioyksikkö ja hankkeissa työskentelevät antavat mielellään lisätietoja ohjelman työskentelystä ja ohjelmassa tehtävästä tutkimuksesta.

Tapio Määttä

Ohjelmajohtaja

Ympäristö ja oikeus -tutkimusohjelma

LEGITIMITEETTIVAJETTA VOI HALLITA OSALLISTUMISELLA

Ympäristöhallinnan legitimizeetti -tutkimushanke järjesti keväällä Ilomantsissa työpajan "Legitimizeetti". Tavoitteena oli syventää hankkeen teoreettisia lähtökohtia ja tutkimusidea yhteistyössä aiheesta kiinnostuneiden tutkijoiden kanssa. Erityisesti työpajassa keskityttiin analysoimaan hankkeen keskeiskäsitteitä hallinta, ohjauskeinojen muutos ja legitimizeetti.

Legitimizeetin keskeisimpiä kysymyksiä ovat vallankäyttäjän toimivallan oikeutus sekä vallankäytön päämäärien hyväksyttävyyden kansalaisten näkökulmasta. Demokratiateoriassa legitimitit julkisen vallan päätökset johdetaan kansalaisten julkisia asioita koskevista intresseistä jol-

Tutkimushankkeen toisena johtajana toimiva professori Juha Karhu viritti keskustelua Ilomantsissa.

lain legitimeillä tavalla, esimerkiksi edustuksellisen demokratian kautta.

Yksilöllisten arvostusten ajatellaan yleensä kuuluvan julkisen päätöksenteon ulkopuolelle. Kansalaisten ympäristöarvoja ja -intressejä on kuitenkin mahdotonta sulkea vain yksilöllisten arvostusten piiriin. Toisaalta niistä on usein vaikea johtaa legitimeillä tavalla julkisen vallan päätöksiä, koska kansalaisten ympäristöä koskevat intressit ovat usein yhteismitattomia ja yhteen sovittamattomia. Täten ympäristöön liittyvien intressien haltuunotto lainsäädännöllisin keinoin on ongelmallista.

Joustavuus luo konflikteja

Lainsäädäntöteknisenä ratkaisuna on käytetty niin kutsuttuja joustavia normeja. Joustava ympäristölainsäädäntö jättää tulkinnanvaraisuutta, jota voidaan pitää konfliktien lähteenä. Tulkinnanvaraisuuden ongelmaa voidaan eritellä jakamalla "joustavat normit" joustaviin normiformulaatioihin ja joustaviin oikeusnormeihin.

Erottelulla on ratkaiseva merkitys sen ymmärtämiseksi, onko tulkinnan kohteena aidosti joustava normi, jonka merkityssisältö on löydettävissä vain tilanneherkän tulkinnan avulla, vai vain tulkitsijan kokemattomuudesta johtuva näennäisesti joustava normi, jolloin normille on tulkintakäytännössä muodostunut vakiintunut

merkityssisältö. Aidosti joustavia normeja on myös tulkittava kontekstuaalisen tilanneherkästi.

Osallistumisella laatua

Joustavien normiformulaatioiden ja aidosti joustavien normien aiheuttamaa legitimizeettivajetta on mahdollista hallita kansalaisten osallistumis-, vuorovaikutus- ja sovittelumenettelyillä. Tällöin legaliteettiongelman ajatellaan ratkeavan ns. ongelmakeskeisesti, kun jokaisella on aito mahdollisuus osallistua yhteiskunnallisten ongelmien määrittelyyn.

Kysymys ei ole vain muodollisesta prosessissa mukana olemisesta, vaan myös prosessin kautta saavutettavasta paremmasta tiedon laadusta.

Vallankäytöllisesti ratkaisevaa on se taso, jolla ympäristönkäytön arvo- ja intressiritiirit ratkaistaan. Juridisesta näkökulmasta ratkaisijana pidetään ensisijaisesti lainsäätäjää. Toissijaisena ratkaisijana pidetään soveltamiskäytäntöä luovaa viranomaista tai tuomioistuinta, joka joutuu niin sanotusti *traagisin valinnoin* ratkaistamaan myös ne arvo- ja intressiritiirit, joihin lainsäätäjä ei ole ottanut kantaa.

Jaana Nyman

Ympäristöoikeuden tutkija, Joensuun yliopisto

Kirjoitus pohjautuu professori Tapio Määtän alustukseen "Joustavat normit, legitimizeetti ja vallanjako" ja tutkija Simo Kyllösen alustukseen: "Onko legitimizeetti ympäristöpäätöksenteon vaikein haaste vai ympäristöpäätöksenteon demokraattisen legitimizeetin?" Ilomantsissa 16.-17.3.2006.

OIKEUDELLISTEN OHJAUSKEINOJEN LEGITIMITEETTI & BIODIVERSITEETTI

Oikeudellisten ohjauskeinojen legitimizeettiä voidaan biodiversiteetin turvaamisen yhteydessä arvioida ainakin kahdesta erilaisesta näkökulmasta. Ensiksi voidaan kysyä, ovatko maanomistajat ja luonnonsuojelijat tosiasialisesti tyytyväisiä lain mukaisesti toteutettuun toimintaan, po. lainsäädäntöön tai esimerkiksi tuomioistuinten ratkaisuihin. Tällöin kyse on kentällä tapahtuvasta lainsäädännön ja sen soveltamisen legitimizeetin arvioinnista empiirisen tutkimuksen metodeilla. Toinen näkökulma on legitimizeettikäsitteeseen normatiivisesti suhtautuvan oikeustieteilijän. Oikeustieteilijä on kiinnostunut siitä, onko jokin tapauksista yleistettävissä oleva asia hyväksyttävää joillakin tietyillä kriteereillä arvioituna. Tällöin esimerkiksi maanomistajan näkökulmasta tarkastellaan, mitä eri ohjauskeinot merkitsevät vaikkapa omaisuudensuojan tai yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

Legitimizeetti-työpajaan osallistunut Louise Fromond tutkii oikeusvertailevan analyysin avulla, kuinka Suomen ja Ranskan oikeusjärjestyksissä on ratkaistu biodiversiteetin suojelun ja metsien taloudellisen hyödyntämisen välinen ristiriita. Suomessa ja Ranskassa on osittain samankaltaisia legitimizeettiongelmiä, kun asiaa arvioidaan ekologisen tehokkuuden ja yksilön intressejä turvaavien perusoikeuksien näkökulmasta. Suomessa ja Ranskassa ohjauskeinojen valinta metsien biodiversiteetin turvaamiseksi perustuu oletettavasti samankaltaisiin lähtökohtiin ja olosuhteisiin. Molemmassa maissa uusien ohjauskeinojen kehittämisessä on painotettu vapaaehtoisuutta, osallistumista ja kannustimia. Ohjauskeinoja arviotaessa tulee kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota siihen, että metsätalouden merkitys Suomessa on suurempi kuin Ranskassa, ja siihen, että suomalaistyyppinen laaja jokamiehenoikeus on Ranskassa tuntematon.

Tutkija Kai Kokko on myös tarkastellut legitimizeetin toteutumista biodiversiteetin suojelun näkökulmasta, korkeimman hallinto-oikeuden Konikallio-tapausten (KHO 2003:38 ja KHO 21.12.2005 T. 3507) valossa. Kyseisissä päätöksissä biodiversiteetin turvaaminen näyttäytyy Euroopan yhteisön tärkeänä pitämän lajin suojeluna. Tarkasteltaessa legitimizeetin toteutumista biodiversiteetin turvaamisen osalta tuomioistuinratkaisujen perusteella, tulee muistaa, että tuomioistuimissa lopputulokseen vaikuttaa muun ohella prosessuaalinen asetelma, valitusperusteet, kokonaisharkinta sekä yksittäistapaukselliset faktat. KHO:n Konikallio-ratkaisujen perusteella biodiversiteetin suojelu menee oikeuskäytännössä omaksutussa tulkinnassa pidemmälle kuin yksinomaan säädöstekstistä on luettavissa. Oikeuskäytännöstä on siis löydettävissä laintulkinnallisia biodiversiteettiä turvaavia näkökohtia, kun päätösten hyväksyttävyyttä arvioidaan lajin suojelua koskevilla kriteereillä.

Hanna Partinen

Ympäristöoikeuden tutkija, Joensuun yliopisto

“Conflicts, Planning Practices and Procedural Justice”

PERILUC-projekti ja Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK/TKK) järjestivät elokuussa kaksipäiväisen seminaarin suunnittelua koskevista konflikteista ja niiden vaikutuksista suunnittelun käytäntöihin, päätöksentekoon ja oikeuteen. Keskeisenä tavoitteena oli käydä keskustelua konfliktien sovittelun mahdollisuuksista ja sen piirteistä. Seminaariin osallistui 23 tutkijaa ja muutama suunnittelija.

Seminaarin ulkomaisena vieraana ja pääesiintyjänä oli amerikkalainen professori **John Forester** (the School of Urban and Regional Planning, Cornell University), joka kuuluu konfliktilanteisiin liittyvien suunnittelu- ja sovittelukäytäntöjen tutkimus- ja kehitystyön kärkijoukkoon maailmalla. Foresterin mukaan sovittelutaito on muun muassa kykyä pikemminkin käsitellä kuin välttää konflikteja ja hänen esittelemänsä tapaukset havainnollistivat käytännöllistä ja poliittisesti luovaa lähestymistapaa, jolla suunnittelu-, sääteily- ja politiikkaprosesseihin integroituneisiin sovittelumahdollisuuksiin voidaan tarttua.

”Sovittelutaito on kykyä pikemminkin käsitellä kuin välttää konflikteja.”

Tarvitaanko sovittelijan professiota?

Professori **Kimmo Lapintie** Helsingin Teknillisen Korkeakoulun Arkkitehtiosastolta piti koko seminaarin antia kokoavan esitelmän. Lapintie on useita vuosia kirjoittanut ja luennoinut suunnittelun kommunikatiivisesta käänteestä. Luennollaan Lapintie analysoi suunnittelijan ja sovittelijan (välittäjän) välistä suhdetta. Keskeinen kysymyksenasettelu oli: Tarvitaanko sovittelijan professiota vai voivatko suunnittelijat toimia myös konfliktien välittäjinä (identiteetin muutos)?

Seminaariin liittyi myös metodologia-workshop, jossa käsiteltiin konfliktitilanteiden tutkimuksen teemoja ja haasteita. Tulokset olivat kiinnostavia ja keskustelu elävää. Keskustelun aiheita olivat muun muassa seuraavat: ongelmat, jotka liittyvät konfliktitilanteesta saadun informaation yksipuolisuuteen tai puolueellisuuteen; informaation täydentyminen ja ”täydellistyminen”; tilanteen

(poliittisen) kontekstin ja siihen liittyvien rajoitteiden ymmärtäminen; pääseminen tilanteen julkisivun ja itsestäänselvyyksien taakse; toimijan ja tutkijan roolien välinen rajankäynti sekä tutkijan puolueettomuuden ja etiikan haaste.

Workshopien kollektiivinen tiedontuotanto avuksi

Myös PERILUC-projektin tutkijat esittelivät seminaarissa tutkimustensa tuloksia. **Lasse Peltonen** Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskuksesta (YTK/TKK) puhui konflikteista suomalaisissa maankäytön suunnittelun prosesseissa. **Sari Puustinen** (YTK/TKK) kertoi väitöskirjatutkimuksestaan, joka liittyy suomalaisen suunnitteluprofession kommunikatiiviseen käänteeseen ja haasteisiin.

Muut esitelmät keskittyivät maankäytön suunnitteluun, luonnonvarojen hallintaan ja luonnonsuojelun alueille. **Helena Leino** Tampereen yliopistosta kertoi Vuoreksen alueen tapauksesta konfliktisena osallistumis- ja suunnitteluprosessina. **Simo Kyllönen** Helsingin yliopistosta käsiteli konfliktien hallintaa luonnonvarojen kestävästä käytön keinona. **Jonna Kangasoja** (Helsingin kaupunki) esitelmöi otsikolla “Colliding Logics – Constructing Urban Information Infrastructure through Public Private Collaboration”.

Nina Nygrenin, **Ari Jokisen**, **Kaisa Littusen** ja **Eveliina Asikaisen** (Tampereen yliopisto) esityksen teemana olivat liito-oravan suojeluun liittyvät konfliktit. Esitys tarjosi alustavia tutkimustuloksia siitä, kuinka kollektiivinen tiedontuotanto workshoppeissa voi auttaa täyttämään olemassa olevan institutionaalisen tyhjiön ja sovittamaan yhteen suojelun ja kaupunkikehityksen tarpeet. **Katerina Psarikidou** (Kreetan yliopisto) pohti turismin kehitystä ja EU:n biodiversiteettipolitiikkaa saarialueilla.

Rauno Sairinen

Tutkimuspäällikkö

Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus (YTK/TKK)

Seminaari pidettiin 14.-15.8.2006 Fiskarsissa, Pohjassa.

AITO MONITIEEISYYS VAATII TIETEENALATOLERANSSIA

Monitieteisyydestä puhutaan mielellään, mutta mitä sen onnistunut toteuttaminen edellyttää? Millaisia haasteita monitieteisyys tarjoaa tutkijoille?

Lokakuussa Helsingissä pidetty *Monitieteisen ympäristötutkimuksen metodit* -seminaari keräsi puolensataa tutkijaa pohtimaan monitieteisyyden haastetta ympäristötutkimuksessa. Keskustelu kävi vilkkaana koko kaksipäiväisen tutkijatapaamisen ajan. Paikalla oli liki kymmenen eri tieteenalan edustajia niin politiikan, filosofian, taloustieteen kuin esimerkiksi oikeustieteen ja sosiologian aloilta.

Tieteenalojen yhteistyötärpeesta oltiin yksimielisiä: siihen kannattaa panostaa. Usein eri alojen tutkijat pohtivat samoja asioita, mutta hieman eri näkökulmista. Yhden alan tutkimustulokset hyödyttävät monesti muidenkin tieteenalojen tutkijoita. Samal-

ta hiekkalaatikolta on siksi löydettävissä tilaa useille eri toimijoille, projektipäällikkö **Pekka Hokkanen** Keski-Suomen ympäristökeskuksesta totesi.

Monitieteisyydessä on kuitenkin haasteensa. Yhteiskuntapolitiikan tutkija **Kaisa Raitio** Joensuun yliopistosta on omassa työssään pohtinut oikeus- ja yhteiskuntatieteiden välistä kommunikaatiota. Hän on huomannut, että yhteiskuntatieteilijälle oikeustieteellinen kieli ja käsitteet voivat olla vaikeita. Oikeustieteilijä puolestaan voi vierastaa yhteiskuntatieteilijän käyttämiä metodeja tai vaikkapa tapaa perustaa tutkimuksensa tietyn teorian varaan.

Avainsanaksi aidolle monitieteisyydelle nousee siis tieteenalatoleranssi. Metsäntutkimuslaitoksen tutkijan **Arto Naskalin** mukaan se on halua antaa tilaa muille tieteille. Erojen etsimisen sijaan kannattaisi keskittyä yhteisten asioiden löytämiseen. Tiukoista lokeroinneista ei ole hyötyä, sillä erilaiset näkökulmat synnyttävät aina erilaisia määrittelyjä.

Ympäristöoikeuden professori **Tapio Määttä** Joensuun yliopistosta kertoi asiasta omakohtaisen esimerkin. Teknisen alan seminaarissa hänet oikeustieteilijänä oli esitelty yleisölle sanoin: ”ja seuraavaksi saamme kuulla humanistin alustuksen”. Naurunremahdus salissa paljasti, kuinka oikeaan ”juristi on humanisti” -luonnehdinta osui tämän seminaariyleisön mielestä.

Tutkija **Kai Kokko** Helsingin yliopistosta halusi muistuttaa, ettei projektiluonteisuus sovi monitieteisyyteen: ”Kun projekti loppuu, kaikki pitää aloittaa taas alusta uusien ihmisten kanssa.” Oikean asenteen lisäksi aito monitieteisyys vaatii pitkäjänteisyyttä ja pidempiaikaista yhteistyötä samojen ihmisten välillä.

Tuija Paakki

Projektsihtööri, Joensuun yliopisto

Monitieteisen ympäristötutkimuksen metodit –tutkijatapaamisen 12.-13.10.2006 alustukset ovat luettavissa osoitteessa www.aka.fi/en/vlaw.

TUTKIMUSOHJELMAN TIETEELLISET JULKAISUT:

- *Fromond, Louise*: Styrmedel till skydd för skogarnas biologiska mångfald i finsk och fransk rätt. (Comparing legal instruments for the promotion of biodiversity in Finnish and French forest and nature conservation law.) Business Law Forum. Helsinki 2006.
- *Hänninen, H. & Kurttila, M.* 2005. Säilyvätkö säästöpuut uudistusallalla? *Metsätalous* 5: 26–27.
- *Juutinen, A., Horne, P., Koskela, T., Matinaho, S., Mäntymaa, E. ja Mönkkönen, M.* (2005) Metsänomistajien näkemyksiä luonnonarvokaupasta: kyselytutkimus luonnonarvokaupan kokeiluhankkeeseen osallistuneille. Metlan työraportteja 18.
- *Koskela, T. & Horne, P.* 2005. Metsänomistajien suhtautuminen erilaisiin metsien suojelukeinoihin alueittain. Julkaisussa: Peltola, A. (toim.). *Metsätalostollinen vuosikirja 2005 - Skogsstatistisk årsbok - Finnish Statistical Yearbook of Forestry*. SVT Maa- ja kalatalous 2005:45: 72.
- *Kurttila, M. & Hänninen, H.* 2005. Family forest owners' knowledge with respect obligations and recommendations fostering biodiversity in forest management. In: Mizaras, S. (ed.). *Small-scale Forestry in a Changing Environment. Proceedings of the International Symposium IUFRO Research Group 3.08.00 Small-scale Forestry May 30 - June 4, 2005, Vilnius, Lithuania*. p. 290-298.
- *Määttä, Tapio*: Hallinnollinen ohjaus ympäristöpäätöksenteossa: hallinnon virallislähde vai soft law -oikeuslähde? Teoksessa: Juhlakirja Teuvo Pohjolainen 1945 – 14/10 – 2005. Joensuun yliopiston oikeustieteellisiä julkaisuja 15. Helsinki 2005, s. 180–203.
- *Määttä, Tapio*: Soft law kansallisen oikeuden oikeuslähteenä. Tutkimus oikeudellisen ratkaisun normipremissin muodostamisen perusteista ympäristöoikeudessa. *Oikeustiede Jurisprudentia XXXVIII* (2005), s. 336–460.
- *Määttä, Tapio*: Joustavien normien kiinteytys-, täsmentämis- ja konkretisointimekanismit ympäristöoikeudessa. Teoksessa: Kaavoitus, rakentaminen, varallisuus. Juhlajulkaisu Vesa Majamaa 1945 – 28/12 – 2005. Helsinki 2005, s. 265–299.
- *Naskali, A.* 2005. Transaction process, rights changes and sustainable forest management. In: Innes, J.L., Edwards, I.K. & Wilford, D.J. (eds.). *Forests in the Balance: Linking Traditions and Technology*. XXII IUFRO World Congress, 8-13 August 2005, Brisbane, Australia. Abstracts. *International Forestry Review* 7(5): p. 333.
- *Pölonen, Ismo*: Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen YVA-linjaukset direktiivin laillisuusvalvontavaikutuksen ilmentymänä. *Oikeus* 1/2006, s. 35–53. → **KS. SIVUN ALAREUNA.**
- *Pölonen, Ismo*: Quality Control and the Substantive Influence of Environmental Impact Assessment in Finland. *Environmental Impact Assessment Review* 26 (2006), s. 481-491.
- *Suvantola, Leila*: Älä kieltäydy kahdesti – Luonnonsuojelulain 53.1 §:n mukaisista korvauksista. *Ympäristöjuridiikka* 2/2005 s. 49–75.
- *Suvantola, Leila*: Kun maailma ei riitä – Luonnon monimuotoisuudelle aiheutettavien haittojen kompensointi. *Ympäristöjuridiikka* 3-4/2005 s. 30–80.
- *Suvantola, Leila*: Kuoleman katse – ympäristönkäytön luontovaikutusten selvittämisvelvollisuus. *Lakimies* 4/2006 s. 560–585.
- *Wolf, Steven, A. and Primmer, Eeva.* 2006. Between incentives and action: A pilot study of biodiversity conservation competencies for multifunctional forest management in Finland *Society and Natural Resources*. 19(9): 845–861.

”Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen YVA-linjaukset direktiivin laillisuusvalvontavaikutuksen ilmentymänä” *Oikeus* 1/2006, s. 35-53.

Käsittelen artikkelissani ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) soveltamisalaa koskevia Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisuja ja niiden suhdetta direktiivin vaikutustapoihin. Tapausanalyysini osoittaa, että yhteisöjen tuomioistuimen YVA-linjauksia on hyvin hankala jäsentää perinteisen välittömän oikeusvaikutuksen doktriinin kautta.

Tuomioistuin ei ole tutkinut direktiivin säännöksien ehdottomuutta ja täsmällisyyttä esikysymyksenä sille, voiko yksilö vedota direktiivin säännöksiin. Ratkaisussa ei ole myöskään tarkasteltu eksplisiittisesti sitä, luovatko direktiivin säännökset oikeuksia niihin vetoaville. Välittömän vaikutuksen sijaan päätökset näyttäisivät ilmentävän ns. direktiivin laillisuusvalvontavaikutusta. Niissä on korostunut kansallisen tuomioistuimen velvollisuus tutkia,

onko jäsenvaltion lainsäädännössä tai hallinnossa ylitetty direktiivissä asetetut harkintavallan rajat. Laillisuusvalvontavaikutus on voinut syntyä vastaavuusperiaatteen kautta myös silloin, kun asianosaiset eivät ole vedonneet yhteisön oikeuteen.

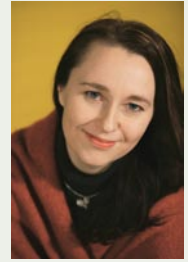
Artikkelini on luettavissa kokonaisuudessaan *Oikeuslehden* numerosta 1/2006.

Ismo Pölonen
Ympäristöoikeuden tutkija, Joensuun yliopisto

Tulevat väitökset

VTM **Sari Puustisen** (TKK/YTK) yhdyskuntasuunnittelun ja sosiologian alaan kuuluva väitöskirja ”*Suomalainen kaavoittajaprofessio ja suunnittelun kommunikaatiivinen käänne. Vuorovaikutukseen liittyvät ongelmat ja mahdollisuudet suurten kaupunkien kaavoittajien näkökulmasta*” tarkastetaan **8.12.2006 klo 12.00** alkaen Espoon Otaniemessä, Teknillisen korkeakoulun päärakennuksen E-salissa.

HTL **Leila Suvantolan** (JoY) ympäristöoikeuden alaan kuuluva väitöskirja ”*Huominen ei koskaan kuole - Luonnonsuojelun ja ympäristönkäytön kilpailutilanteiden ratkaisemisesta*” tarkastetaan **15.12.2006 klo 13** alkaen Joensuun yliopistossa, Aurora-rakennuksen salissa AU100.

Tulevat tapahtumat

Perjantai 17.11.2006 klo 9 alkaen:
Civil Society and Environmental Conflict: Public participation and regulation (EMLE), SYKE, Helsinki

Perjantai 23.3.2007 klo 9 alkaen:
Ympäristöoikeuden ajankohtaispäivä:
metsäoikeus (koordinaatio),
Joensuun yliopisto, sali M1

Lauantai 24.3.2007 klo 10 alkaen:
Ympäristöoikeuden yleiset opit,
seminaari I (koordinaatio),
Joensuun yliopisto, sali AU206.

Yhteystiedot

Ohjelmajohtaja Tapio Määttä
tapio.maatta@joensuu.fi

Koordinaatios sihteeri Leila Suvantola
leila.suvantola@joensuu.fi

www.aka.fi/envlaw